

Panel Verpleegkundigen en Verzorgenden:

Verzorgenden spreken zich uit over cliëntveiligheid

[PATIËNTVEILIGHEID]

Percentage verzorgenden dat werkt met protocollen of schriftelijke afspraken over aspecten van veiligheid

Algemeen

Tillen en verplaatsen van cliënten	94%
Hygiëne, infectiepreventie, voedselveiligheid	92%
Wijze waarop medicijnen verstrekt worden	92%
Houden van toezicht op cliënten	53%

Omgaan met bepaald gedrag

Omgaan met agressie	50%
Omgaan met onrust, dwalen	47%
Omgaan met angst van cliënt	40%
Omgaan met seksueel misbruik	36%
Omgaan met zelfverwondend gedrag	29%

Vrijheidsbeperkende maatregelen

Toepassen van fixatie	67%
Toepassing van afzondering	26%

Voorjaar 2005 peilde het Panel Verpleegkundigen en Verzorgenden de mening van verzorgenden over de cliëntveiligheid in verpleeg- en verzorgingshuizen. Daaruit komt naar voren dat verreweg de meeste verzorgenden werken met afspraken over hoe zorg veilig gegeven kan worden. Minder gangbaar is het om het omgaan met bepaald gedrag van cliënten en vrijheidsbeperkende maatregelen op afspraken te baseren. Een op de vier verzorgenden geeft aan dat er op de afdeling te weinig personeel is om de veiligheid van cliënten te waarborgen.

174 verzorgenden retourneerden een vragenlijst over cliëntveiligheid in verpleeg- en verzorgingshuizen. Van de respondenten werkt 51% in een verpleeghuis en 49% in een verzorgingshuis. Van opvallende verschillen in de antwoorden tussen verzorgden die in een verpleeg- dan wel verzorgingshuis werken is over het algemeen geen sprake.

Afspraken over veiligheid

Ruim 60% van de verzorgenden geeft aan dat er binnen hun team een schriftelijk veiligheidsbeleid is. Veiligheids-

beleid wordt omschreven als het beleid om risico's en ongewenste uitkomsten voor cliënten te voorkomen of zo klein mogelijk te maken.

Ruim 10% noteert dat dit beleid er niet is en een kleine 30% weet niet of er een op schrift gezet veiligheidsbeleid is.

Afspraken rond toezicht op bewoners en vervoer van bewoners zijn minder gangbaar dan afspraken over het tillen van cliënten; hygiëne, voedselveiligheid en het voorkomen van decubitus en valpartijen. Wel is rond het omgaan met fixatie over het algemeen schriftelijk vastgelegd beleid aanwezig.

Ervaringen met veiligheidsbeleid. Percentage verzorgenden dat het eens is met de stelling

(vijfpuntsschaal van helemaal oneens naar helemaal eens)

	(helemaal) mee oneens	Niet mee eens/ niet mee oneens	(helemaal) mee eens
In mijn team kan ik altijd bij mijn leidinggevende terecht als ik me zorgen maak	10%	9%	81%
In mijn team is cliëntveiligheid een belangrijk aandachtspunt	5%	15%	80%
In mijn team voelt iedereen zich verantwoordelijk voor de veiligheid van cliënten	5%	21%	74%
In onze organisatie is het veiligheidsbeleid een speerpunt	15%	44%	41%
In mijn team krijgen wij regelmatig veiligheidsinstructies	37%	23%	40%

[EREPENNING]

Verplegingswetenschapper Grypdonck geëerd met Penning van Verdienste

De AVVV heeft verpleegkundige prof. dr. Mieke Grypdonck onderscheiden met de Penning van Verdienste. Die ontving zij na haar afscheidscollege 'Tussen verpleegkunde en verplegingswetenschap' bij het UMC Utrecht op 16 september 2005. De AVVV kent de erepenning toe als uitzonderlijk bewijs van eer.

Mieke Grypdonck is na Hanneke Hillmann en Aart Pool de derde verpleegkundige die deze eer te beurt valt. Met de penning eert de AVVV Grypdonck als één van de inhoudelijke boegbeelden voor de verpleging. Zij vervulde een voortrekkersrol bij de ontwikkeling van de verpleegkunde in Nederland. Vanaf de oprichting van Verplegingswetenschap Utrecht is zij intensief betrokken geweest bij de vormgeving van het verplegingswetenschappelijk onderzoek- en onderwijsprogramma. In 1996 aanvaardde zij het ambt van hoogleraar aan de Universiteit van Utrecht.

Grypdonck was initiator van de integrerende verpleegkunde. Ook zette zij de chronische ziekenzorg op de kaart. Zij heeft bijgedragen aan de vorming van een voorhoede van wetenschappers, die het verpleegkundig vakgebied verder ontwikkelen. Grypdonck is sinds twee decennia in Nederland en Vlaanderen één van de meest toonaangevende verpleegkundigen en verplegingswetenschappers. ■

Foto: Guus Pauka

Incidenten

Van de verzorgenden geeft 80% aan dat er in de eigen instelling schriftelijk is vastgelegd wanneer men spreekt van een incident: een gebeurtenis die mogelijk schadelijke gevolgen kan hebben voor de cliënt. Ook weet verreweg de meerderheid dat deze meldingen worden geanalyseerd (85%). Van terugkoppeling van deze incidentenanalyse lijkt echter veel minder sprake. Slechts 42% van de verzorgenden geeft aan regelmatig een overzicht hiervan te ontvangen. Dat terwijl bijna 90% aangaf in het voorbije jaar bijvoorbeeld een valpartij van een cliënt te hebben meegemaakt en meer dan de helft meemaakte dat tussen cliënten onderling sprake was van agressie. Bovendien gaf een kleine 30% aan verkeerde medicatie (dosering of medicatie) te hebben gegeven of vergeten te hebben een medicament te geven. Op de stelling dat veiligheidsbeleid een speerpunt in de eigen organisatie is, geeft slechts 41% aan het helemaal eens te zijn.

Eigen team

Hoog is de waardering van de verzorgenden over het veiligheidsbeleid binnen het eigen team. Men geeft voornamelijk 'helemaal mee eens' terug op stellingen dat men binnen het eigen team altijd bij de leidinggevende terecht kan met zorgen, deze suggesties ter verbetering van de veiligheid serieus neemt en dat cliëntveiligheid een belangrijk aandachtspunt binnen het team is. Een kwart van de verzorgenden vindt dat er niet genoeg personeel is om de veiligheid van cliënten te waarborgen. ■